

YTY/Antti Aarnio/lk

2.11.2015

Valtiovarainministeriö

VM033:00/2014

Lausuntopyyntö Hallituksen esityksestä laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**Lausunnon pääkohdat**

- Kannatamme sitä, että Suomessa käytetään asetuksen 38 artiklan 5 alakohdan mukaista jäsenvaltioille sallittua poikkeusta pidempää kuin kaksi vuotta.
- Laajaa pörssiosakkeiden omistuksen yleisöjulkisuutta Pohjoismaiden tapaan on yhä syytä ylläpitää Suomessa. Emme kannata ehdotettua mallia.
- Suomalaisten omistuksia koskeva tieto on jo nyt hajaantunutta ja saattaa lisääntyä tulevaisuudessa. Suomen on jatkettava kansainvälisen viranomaisyhteistyön kehittämistä.
- Viranomaisten tiedonsaanti- ja valvontamahdollisuudet heikkenevät esitetyn lainsäädännön myötä.

STTK pyrkii toiminnallaan edistämään avoimuutta ja tasa-arvoa. Kannatamme sitä, että Suomessa käytetään asetuksen 38 artiklan 5 alakohdan mukaista jäsenvaltioille sallittua poikkeusta, jonka myötä suomalaisten sijoittajien suomalaiset osake-omistukset tulisi erotella yksittäisesti kaikissa EU:n alueella toimivissa arvopaperikeskuksissa. STTK:n mielestä Suomen pitäisi käyttää poikkeusoikeutta pysyvästi, ei kahden vuoden ajan.

Yleisöjulkisuuden tavoitteeksi asetettiin hallitusohjelmassa nykyisen julkisuustason ylläpito kotimaisten pörssiyhtiöiden osakeomistuksissa. Ehdotettu malli on yleisöjulkisuuden toteuttamisen kannalta riittämätön. Ehdotettu säilyttäjä tietojen kerääminen pankeista PRH:n rekisteriin kompensoisi hallintarekisteröinnin sallimisesta seuraavaa omistajatietojen katoamista arvopaperikeskuksesta. Tämä koskisi kuitenkin vain suomalaisia pankkeja. Omistusten hallintarekisteröinti myös ulkomaisiin pankkeihin tulisi täysin lailliseksi ja näistä ei tietoja voitaisi kerätä. Kun jokainen halukas voisi klikata hallintarekisteritilin ulkomaisesta pankista, omistusten yleisöjulkisuus muuttuisi täysin vapaaehtoiseksi. Siksi esitys heikentää nykyistä julkisuutta selvästi.

YTY/Antti Aarnio/lk

2.11.2015

Kannattamme omistuksen julkisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. On huolestuttavaa, että ehdotus vaikuttaa viranomaisten mahdollisuuksiin saada tietoa arvopaperikaupoista ja arvopaperien omistajista. Esimerkiksi Verohallinto, ulosottoviranomaiset, Tulli ja sosiaaliviranomaiset hyödyntävät tietojen keruussa nykyisiä arvopaperikeskuksen tuottamia palveluja. EU:n arvopaperiasetuksen myötä tiedot hajaantuvat keskitetystä kansallisesta järjestelmästä useaan EU-alueen arvopaperikeskuksen järjestelmään. Hallituksen esityksessä ei esitetä vaihtoehtoja miten viranomaisten tiedonsaantimahdollisuudet voidaan säilyttää entisellä tasolla. Miten viranomaiset torjuvat tehokkaasti harmaata taloutta, kun viranomaisten tiedonsaanti vaikeutuu? Nähdäksemme syksyn 2014 jälkeen lainsäädäntöesitykseen tuoduista avoimuutta edistävästä elementeistä huolimatta viranomaisten tiedonsaanti- ja valvontamahdollisuudet heikkenevät esitetyn lainsäädännön myötä.

Lakiesityksessä nykyinen järjestelmä korvattaisiin PRH:n ylläpitämällä reaaliaikaisella rekisterillä. Reaaliaikaisuus toteutuu nähdäksemme nykyisessäkin järjestelmä riittävällä tasolla, vaikkakin kaikkien päiväkohtaisten kauppojen kirjautuminen järjestelmään olisi suotavaa. Lakiesityksessä esitetyn uuden järjestelyn heikkous on siinä, että se saattaa asettaa pienet ja suuret arvopaperien välitystä tekevät toimijat eriarvoiseen asemaan. Tietojen toimittaminen PRH:n reaaliaikaiseen järjestelmään vaatisi pienemmiltä toimijoilta suhteessa suurempia taloudellisia panostuksia kuin esimerkiksi suurilta pankeilta. Uusi kaavailtu lainsäädäntö saattaa heikentää siis pienten toimijoiden markkina-asemaa.

Direktiivin tavoitteena on ollut muun muassa helpottaa sijoituspalveluiden tarjoamista jäsenvaltiosta toiseen ja lisätä kilpailua arvopaperimarkkinoilla. Avoimessa kansalaisyhteiskunnassa, kuten Suomessa, omistuksen avoimuus on tärkeä arvo. Puutteineenkin suomalaisten omistamien arvo-omistusten yleisöjulkisuus on tuonut lisäarvoa suomalaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja median kykyyn toimia. Tätä avoimuutta pitää vahvistaa, ei heikentää. On kuitenkin selvää, että suomalaisten omistuksia koskeva tieto on jo nyt hajaantunutta ja saattaa lisääntyä tulevaisuudessa. Suomen on jatkettava kansainvälisen viranomaisyhteistyön kehittämistä.

Antti Palola
puheenjohtaja

Jukka Ihanus
johtaja

Lisätietoja: Elinkeinoasioiden päällikkö Antti Aarnio (antti.aarnio@sttk.fi),
puh. 0400-381 634